

УДК 378.1**УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИЩОЮ
ОСВІТОЮ НА ОСНОВІ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ***Дмитрієв І.А. д.екон.н., професор,
idmiitriyev@gmail.com**Мордовцев О.С. к.екон.н. доцент
astmordov@gmail.com**Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Сучасний розвиток національної освітньої та наукової системи відбувається в принципово нових умовах триваючих ринкових трансформацій, які створюють умови для зростання конкуренції, посилення глобалізаційних процесів, підвищення мобільності та унікальності цих систем. Категорії та процеси, інновації сучасного світу, представлені як у міжнародному, так й в національному законодавстві, утворюють концептуальний базис системи освіти та потребують глибшого багатостороннього осмислення та чіткого структурування.

Серед основних викликів, які спрямовані на розвиток системи вищої освіти в Україні можна виділити наступні, а саме: удосконалення процесів і систем управління вищою освітою (зокрема шляхом децентралізації, дерегуляції, залучення громадськості та державного управління та інноваційних перетворень у механізмах фінансування), забезпечення та розширення автономії, підвищення відповідальності та якості освітніх послуг вищих навчальних закладів [1].

Отже, проблема формування та вдосконалення системи управління вищою освітою України на стратегічному рівні зумовлена посиленням глобальних та внутрішніх викликів, що постали перед світовою та національною економіками; зростанням рівня впливу світового ринку праці та освітніх послуг; розробками інноваційної техніки та технологій нового покоління; загостренням соціальних та демографічних проблем тощо.

Також треба зазначити, що правильний вибір елементів, компонентів і підсистем є самостійно важливим науковим завданням, від реалізації якого залежить формування загальної системи управління вищою освітою України.

Отже, спираючись на методологічні аспекти теорії систем та системного підходу на рис. 1 можна представити авторську розробку

вдосконаленої системи управління вищою освітою України на основі стратегічного розвитку, яка включає весь передовий досвід і практичні досягнення відомих вчених-економістів у державному та державному управлінні [2-4].

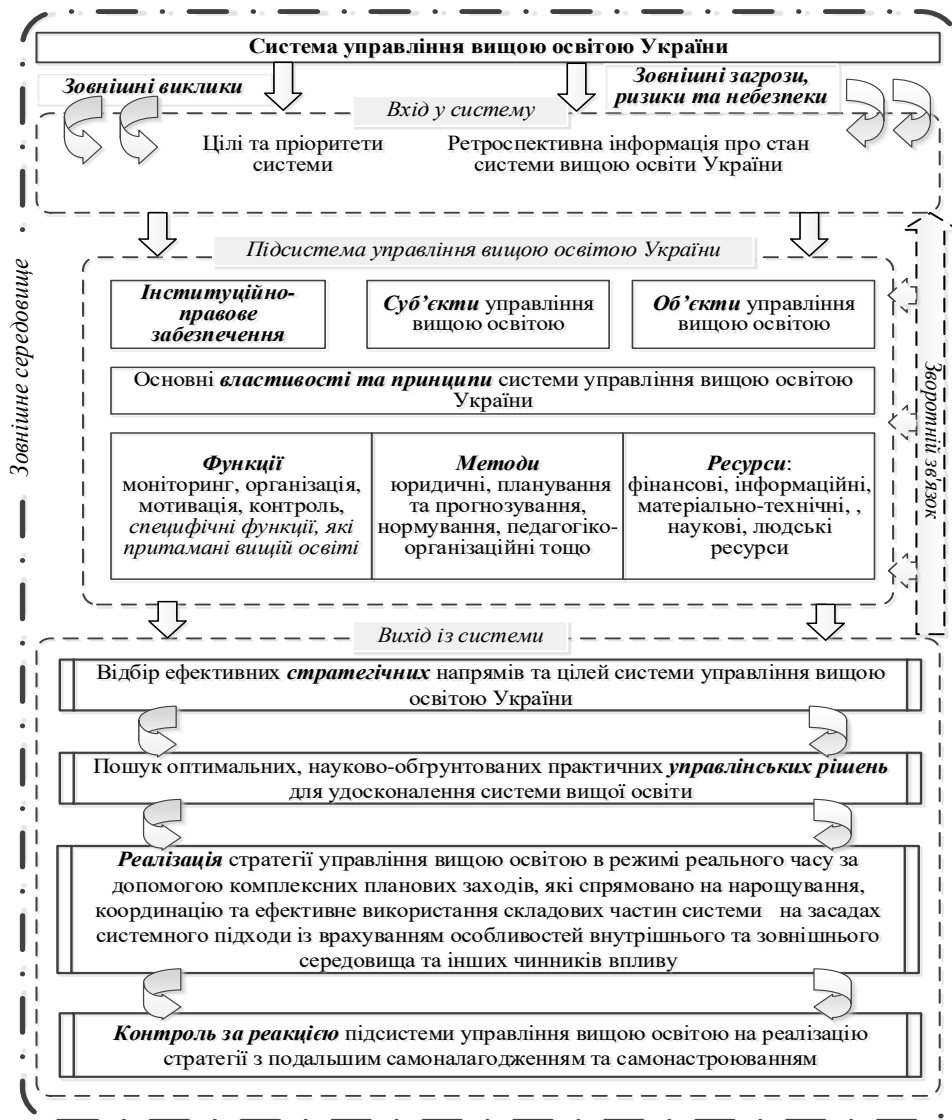

Рисунок 1 – Вдосконалення системи управління вищою освітою України на основі стратегічного розвитку

Отже, на виході із представленої вдосконаленої системи (рисунок 1) повинні бути отримані альтернативні варіанти розробки стратегії управління вищої освіти, в яких центральною ланкою буде пошук оптимальних, науково-обґрунтованих практичних управлінських рішень для постійного удосконалення та самонастроювання системи. Тому запропоновано впровадити наступні стратегічні напрямки розвитку системи управління вищої освіти України (таблиця 1).

Таблиця 1 – Стратегічні напрями та оперативні завдання розвитку вдосконаленої системи управління вищої освіти України

№ з/п	Стратегічні напрями	Оперативні завдання
1	Постійне удосконалення системи управління освітою і забезпечення певної автономності вищих навчальних закладів	<ul style="list-style-type: none"> – створення системи взаємодії між державою вищими навчальними закладами та підприємницькими установами; – усесторонній розвиток автономності вищих навчальних закладів; – збалансування інтересів вищих навчальних закладів з іншими суб'єктами системи; – фінансова незалежність вищих навчальних закладів
2	Регулювання балансу попиту та пропозиції на ринку праці для фахівців з вищою освітою	<ul style="list-style-type: none"> – формування дієвої системи прогнозування потреб ринку праці; – розробка механізму співпраці суб'єктами системи управління вищою освітою у сфері працевлаштування
3	Повна доступність вищої освіти для населення в незалежності від його соціального статусу	<ul style="list-style-type: none"> – формування прозорої системи вступу у вищі; – забезпечення доступності і інклюзивності вищої освіти для усіх верств населення
4	Підвищення якості вищої освіти	<ul style="list-style-type: none"> – використання інноваційних технологій і дистанційного навчання; – матеріально-технічне забезпечення та модернізація лабораторної бази;
5	Підвищення загально та спеціального рівня викладання у вищих навчальних закладів	<ul style="list-style-type: none"> – підвищення соціального статусу викладача в суспільстві; – система стимулювання навчальної, методичної, наукової та організаційної діяльності викладачів, як фінансово, так й іншими засобами (кар'єрне зростання, нагороди тощо);
6	Інтеграція на міжнародні освітній ринки освітніх послуг та просування вітчизняної послуги з вищої освіти	<ul style="list-style-type: none"> – забезпечення державної програми інтеграції вищих навчальних закладів на європейські та міжнародні ринки освітніх послуг; – інтернаціоналізація освітнього процесу; – залучення студентів з іноземних країн в вітчизняні вищі–

Реалізація представлених стратегічних напрямків розвитку системи управління вищою освітою України та оперативних завдань для їх реалізації керівникам (таблиця 1) має реалізовуватися в режимі реального часу за допомогою комплексних планових заходів, спрямованих на розбудову, координацію та ефективне використання компонентів системи на основі системного підходу з урахуванням

особливостей внутрішнього та зовнішнього середовища та інших факторів впливу.

Контроль за ефективним функціонуванням системи управління вищою освітою в Україні має здійснюватися на всіх рівнях системи як з боку органів державної та муніципальної влади, так і з боку автономно діючих вищих навчальних закладів. Тільки в цьому випадку система буде працювати надійно і давати очікуваний результат в довгостроковій перспективі.

Література:

1. Домбровська С.М. Сучасні технології впровадження інноваційних державних механізмів реформування системи освіти в Україні. *Університетські наукові записки*. 2013. №2 (46). С. 5-11.
2. Оболенцев В.Ф. Базові засади системного аналізу системи держави України : монографія. Харків: Право, 2018. 98 с.
3. Одерій Л.П. Оцінка міжнародної системи освіти: методологія та інструментарій: моногр. Київ: ІСДО, 2011. 196 с.
4. Головій Л.В. Державне управління вищою освітою в Україні. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. 2013. Вип. 182. Ч. 3. С. 148-153

УДК 351.378:355.58

ДОСВІД ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

*Кравцов М.М., к.т.н., доцент,
Super-mikvich@ukr.net.*

*Онiкiєнко В.І., здобувач вищої освіти
grandkeshka@gmail.com*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Якість вищої освіти виступає національним пріоритетом і умовою національної безпеки України, дотримання міжнародних норм і вимог законодавства Української держави в реалізації права громадян на освіту. На забезпечення якості вищої освіти спрямовуються матеріально-фінансові, наукові та кадрові ресурси держави і суспільства. Висока якість вищої освіти включає взаємозв'язок освіти і науки, педагогічної теорії і практики [1]. Якість вищої освіти є багатовимірним поняттям, яке охоплює всі аспекти діяльності закладів вищої освіти: навчальні та навчальні програми, навчально-дослідницьку роботу, професорсько-викладацький склад і студентів, дидактичну базу та ресурси.